

ECOLOGISCH ONDERZOEK

MARTIN LUTHER KINGSCHOOL EN SPORT-
HAL

TE HAARLEM

GEMEENTE HAARLEM

- * Bodem
- * Waterbodem
- * Water
- * Archeologie
- * Ecologie
- * Milieu

Ecologie

Ecologisch onderzoek Martin Luther Kingschool en sporthal te Haarlem in de gemeente Haarlem

Opdrachtgever	Gemeente Haarlem Postbus 3333 2001 DH Haarlem
Project	HLM.SPA.ECO2
Rapportnummer	14085953
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	26 juni 2015
Vestiging	Doetinchem
Opsteller	Ing. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. K. Wopereis
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
	4.1 Vleermuizen.....	5
	4.2 Huismussen.....	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	8
	5.1 Vleermuizen.....	8
	5.1.1 Veldbezoeken najaar 2014 (paarverblijf)	8
	5.1.2 Veldbezoeken voorjaar/zomer 2015 (zomer- kraamverblijf)	8
	5.1.3 Conclusie.....	9
	5.2 Huismussen.....	9
6	TOETSING AAN FLORA- EN FAUNAWET.....	10
	6.1 Vleermuizen.....	10
	6.2 Huismussen.....	10
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Haarlem opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologisch onderzoek ter plaatse van de Martin Luther Kingschool en sporthal gelegen aan de Anna Kaulbachstraat te Haarlem in de gemeente Haarlem.

Het ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd in het kader de herontwikkeling van de onderzoekslocatie. Er wordt nieuwbouw in de vorm van woningen gerealiseerd. Ten behoeve hiervan zal de huidige bebouwing worden gesloopt.

Het ecologisch onderzoek ter plaatse van de school is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in augustus 2014 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (kenmerk 14085953 HLM.SPA.ECO1). Voor de sporthal heeft Econsultancy in december 2014 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (rapport 14116325 HLM.SPA.ECO1).

Uit de quickscans blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet er meer informatie is benodigd over het voorkomen van vleermuizen en huismussen.

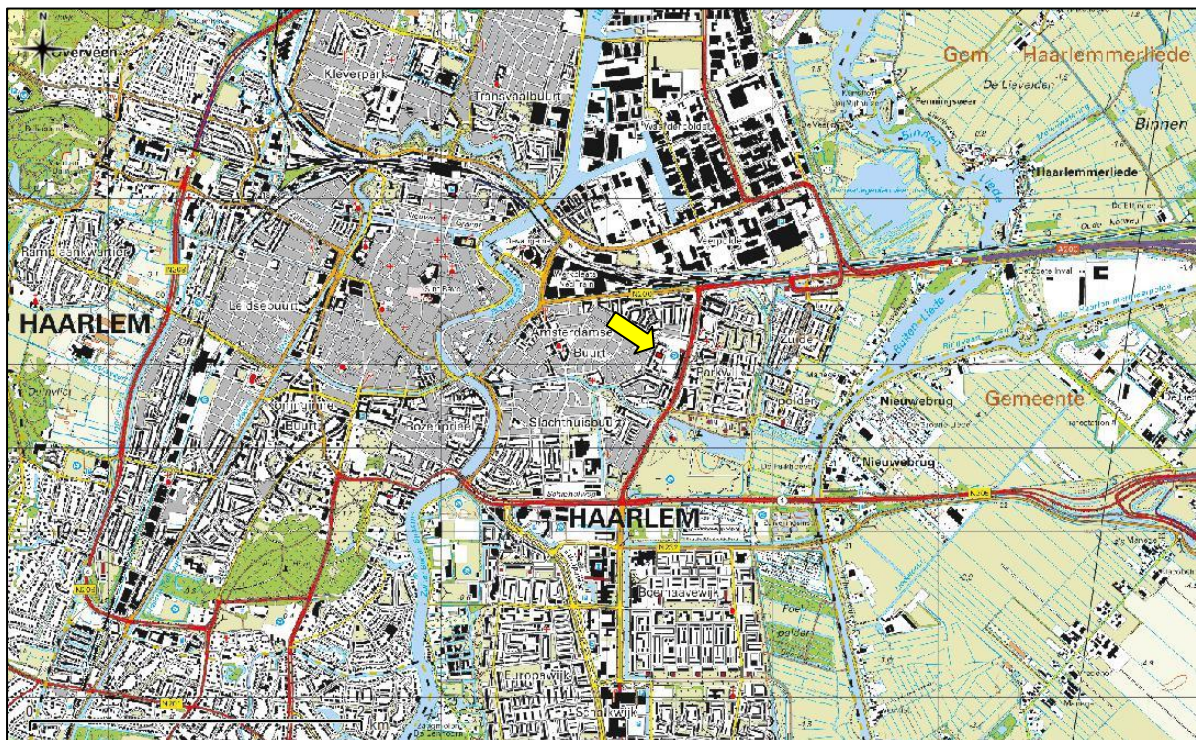
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie betreft de Martin Luther Kingschool en de sporthal die zijn gelegen aan de Anna Kaulbachstraat, circa 1 kilometer ten oosten van de kern van Haarlem, in de gemeente Haarlem. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 25 A (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 105.000$, $Y = 488.000$.

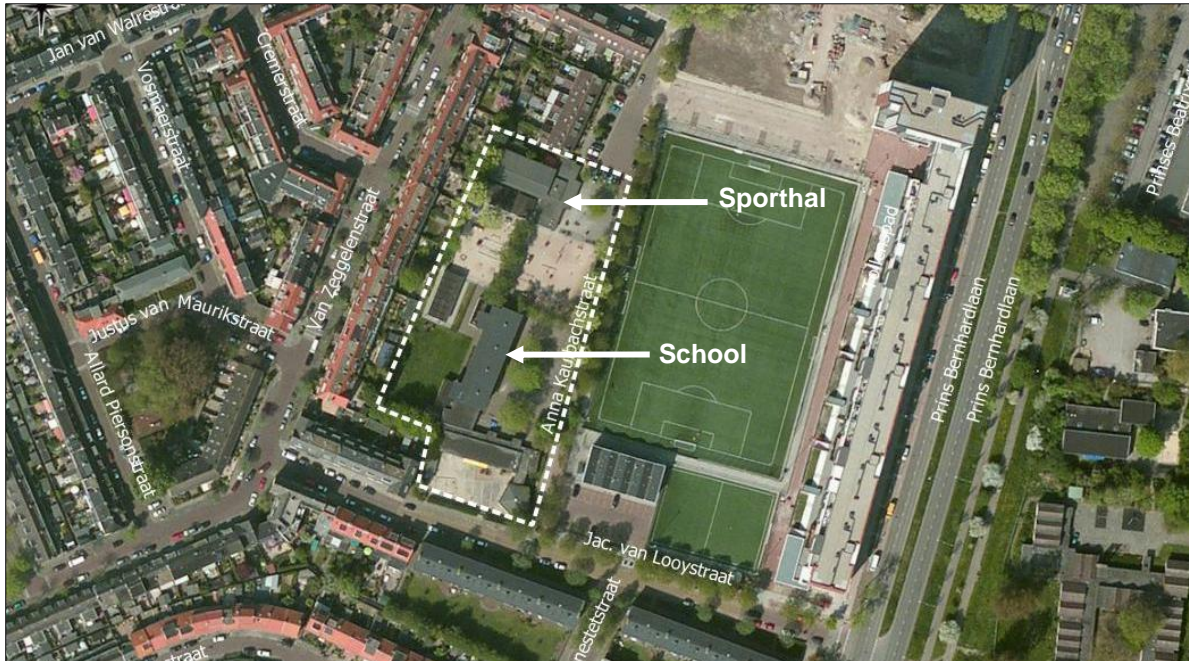

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De Martin Luther Kingschool is leegstaand. Het pand is opgebouwd uit stenen muren en voorzien van een plat dak. Het westelijk deel van het terrein is ingericht met gazon. Rondom het gazon is struweel aanwezig met onder andere veldesdoorn, meidoorn, vlier en braam. Rond het oostelijk deel van de bebouwing is een speelplein aanwezig. Hier staan enkele lindes, berken en notenbomen.

Ten noorden van de school bevindt zich de sporthal. De sporthal is aan de oostzijde voorzien van een lagere aanbouw. Het pand is opgebouwd uit steen en heeft een plat dak, voorzien van dakleer. Rond de sporthal is verharding aanwezig. Aan de noordzijde van de sporthal zijn enkele hoge bomen aanwezig. Aan de noordoostzijde is de aanbouw deels begroeid met klimop.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 en 4 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto met begrenzing onderzoekslocatie.

Figuur 3. Martin Luther Kingschool.

Figuur 4. Sporthal.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens om op de onderzoekslocatie nieuwbouw in de vorm van woningen te realiseren. Ten behoeve hiervan zal de huidige bebouwing worden gesloopt. De toekomstige inrichting van het terrein is nog niet vastgesteld.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscans blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet, er op sommige punten meer informatie is benodigd.

Martin Luther Kingschool

Het schoolgebouw op de onderzoekslocatie is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Op verschillende plekken zijn openingen en spleten aangetroffen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken als verblijfplaats. Aan het westelijke deel van het gebouw zijn open stootvoegen en ventilatiegaten aangetroffen. De openingen zijn met behulp van een ladder en zaklamp nader geïnspecteerd. Hieruit blijkt dat enkele van de openingen vleermuizen toegang kunnen verlenen tot de spouwmuren. Verder zijn openingen aanwezig langs regenpijpen en ruimtes langs de dakranden waar vleermuizen kunnen verblijven. Tevens zijn enkele betimmeringen aangetroffen waarachter vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben. Inpandig is de bebouwing, wegens het ontbreken van zolderruimtes, niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, baltsverblijf of winterverblijfplaats.

Sporthal

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren. De voor vleermuizen geschikte openingen bevinden zich langs de dakrand van de hogere sporthal. Hoewel beperkt, is de bebouwing geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Voor de laatvlieger zijn de toegangsmogelijkheden te beperkt.

Het klimop tegen de sporthal biedt voor de huismus potentiële verblijfsmogelijkheden als bijvoorbeeld een slaapplek. Als broedplaats worden dergelijke plekken over het algemeen niet gebruikt.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Vleermuizen

In het najaar van 2014 zijn er 2 bezoeken aan de Martin Luther Kingschool gebracht. Deze bezoeken waren gericht op de functie paarverblijfplaats. Van mei tot en met eind juni 2015 zijn aan de school nog drie bezoeken gebracht voor de functie zomerverblijfplaats en kraamverblijfplaats. In totaal zijn er 5 bezoeken uitgevoerd. De sporthal is in december 2014 onderzocht op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. De sporthal bleek minimaal geschikt voor vleermuizen om te verblijven. Gelet op de planning van het project waren bezoeken in de najaarsperiode bij de sporthal niet meer mogelijk. Om dat het gebruik van de sporthal door vleermuizen niet geheel was uit te sluiten, is zekerheidshalve de sporthal in het onderzoek betrokken met een extra waarnemer. Kraamverblijfplaatsen zijn voor vleermuizen de meest gevoelige verblijfplaatsen. In mei tot en met eind juni 2015 zijn daarom aan de sporthal drie bezoeken gebracht voor de functie zomerverblijfplaats en kraamverblijfplaats.

De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie 2013), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureau's en de Zoogdiervereniging, in overleg met Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de potentiële functies binnen het plangebied: zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/zwermplaats voor de gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger.

Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat het protocol is gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid, dat is voldaan aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning, om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn. Het kan nooit worden uitgesloten dat verblijfsfuncties tijdens het onderzoek worden gemist, maar er is wel aan de onderzoeksinspanning voldaan. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (mei - september). Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. In de maanden augustus en september maken vleermuizen gebruik van paarverblijfplaatsen en zijn veel soorten in de omgeving van hun winterverblijf te vinden. Naast kraam- en paarverblijfplaatsen is het aanvullende onderzoek ook gericht op de functie zomerverblijfplaats.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetectors (Pettersson D 240x). Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwerpende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken naar de functie paarverblijfplaats is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode augustus - september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

4.2 Huismussen

Voor huismussen zijn binnen de periode van 1 april tot 15 mei twee bezoeken aan de onderzoekslocatie gebracht (conform soortenstandaard). Dit is binnen het broedseizoen van de huismus. De bezoeken zijn uitgevoerd in de ochtenduren. Hierbij is gelet op het gedrag van de huismussen en is beoordeeld of er een slaapplek op de onderzoekslocatie aanwezig is en/of de onderzoekslocatie deel uitmaakt van het functionele leefgebied van huismussen.

Tabel I bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Onderzoeksinspanning per soortgroep

		September 2014	Oktober 2014	Mei 2015	Juni 2015	Juli 2015
vleermuizen	tijdstip	2 x avond		1 x ochtend, daarna 2 x avond		
	datum	3 september en 14 september		6 mei, 6 juni en 19 juni		
	functie	paar/baltsverblijf		zomer- en kraamverblijf		
huismussen	tijdstip			2 x ochtend		
	datum			15 april en 28 april		
	functie			verblijfplaats binnen functioneel leefgebied		

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen en huismussen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 12 °C. De windsnelheid lag beneden de 2 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vleermuizen

5.1.1 Veldbezoeken najaar 2014 (paarverblijf)

Op 3 september 2014 was het 16 °C en bijna windstil. Vanaf 21:30 uur zijn de eerste gewone dwergvleermuizen waargenomen. De dieren waren afkomstig van buiten de onderzoekslocatie en passeerden de school. Het schoolplein heeft langs het wandelpad enige donkerte. Ter plaatse foerageerden twee gewone dwergvleermuizen gedurende een groot deel van de avond. Sporadisch lieten de dieren sociale geluiden horen. Bij de bebouwing is geen baltsactiviteit waargenomen.

Op 14 september 2014 is het tweede bezoek uitgevoerd, om aan het onderzoeksprotocol van de meervleermuis te voldoen. Het bezoek is rond middernacht uitgevoerd, om middernachtzwermen te kunnen waarnemen. Het was die avond 15 °C en windkracht 2. Aan de westzijde van het schoolgebouw (de donkere zijde), is af en toe een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Aan de voorzijde van de school vlogen de dieren af en toe langs de gevel met sociale geluiden (maximaal 4 individuen). Voornamelijk vlogen de gewone dwergvleermuizen langs de bomen. Er is geen baltst vanaf een vaste plek waargenomen en er is geen zwermgedrag waargenomen. De ge-

Figuur 5. De gevel van de school is sterk verlicht, en daardoor weinig aantrekkelijk voor vleermuizen om te verblijven.

vel ter plaatse is sterk verlicht, en daardoor weinig aantrekkelijk voor vleermuizen om te verblijven (zie figuur 5). Er zijn geen indicaties dat er een paarverblijfplaats in de bebouwing aanwezig is.

5.1.2 Veldbezoeken voorjaar/zomer 2015 (zomer- kraamverblijf)

Op 6 mei 2015 is een ochtendronde uitgevoerd. Het was die nacht 12 graden °C. Voorafgaand was, gelet op het tijdstip van het jaar, een warme avond. Tijdens het veldbezoek zijn zowel in de school als in de sporthal geen invliegende of zwermdende dieren waargenomen. Tussen de bomen aan de voorzijde bij het schoolplein zijn 4 tot 6 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De vleermuizen op de onderzoekslocatie hebben buiten de onderzoekslocatie hun verblijfplaatsen. Vanwege de verlichting werd de school naar verwachting door vleermuizen gemedend.

Op 6 juni 2015 is een avondronde uitgevoerd. Het was die avond 16 °C en windstil. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen. Eveneens zijn er geen indicaties voor de aanwezigheid van een kraamkolonie. Tevens zijn geen zwermdende of invliegende dieren waargenomen. Slechts enkele gewone dwergvleermuizen maken sporadisch gebruik van het terrein om te foerageren.

Op 19 juni 2015 is een avondronde uitgevoerd. Het was die avond 14 °C, windkracht 2. Vanaf 22:30 uur werd een eerste gewone dwergvleermuis aan de achterzijde van de school waargenomen. Deze was twee minuten aanwezig, waarna deze naar voorzijde vloog. Gedurende de gehele avond zijn maximaal twee gewone dwergvleermuizen tegelijkertijd waargenomen. Bij de sporthal is geen vleermuisactiviteit waargenomen.

5.1.3 Conclusie

Er zijn tijdens het onderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid voor verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing. Er zijn geen uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen aangetroffen. Eveneens zijn er geen uitwerpselen van vleermuizen aan de gevels aangetroffen. Van aanwezigheid van belangrijk foerageergebied of van vliegroutes op de onderzoekslocatie is geen sprake.

Op basis van de resultaten van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de te slopen bebouwing geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

5.2 Huismussen

Tijdens beide inventarisaties waren er huismussen aanwezig in de braamstruik die aan de achterzijde van de school over het hekwerk groeit (zie figuur 6). Het hekwerk vormt de grens tussen het terrein van de school en de aangrenzende huizen met tuinen. In totaal zijn er 6 tot 8 huismussen waargenomen. Mocht het struweel worden verwijderd, dan is er in de omgeving voldoende alternatief voor de huismussen aanwezig in de vorm van groenblijvende beplanting.

De huismussen maken geen gebruik van het school- of sportterrein zelf, er zijn geen nesten aanwezig of andere elementen uit het functionele leefgebied zoals stofbaden of drinkgelegenheden.

Figuur 6. Braamstruik, waarin zich huismussen ophouden.

6 TOETSING AAN FLORA- EN FAUNAWET

6.1 Vleermuizen

Beschermingsregime

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Functie van de onderzoekslocatie voor vleermuizen

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de te slopen bebouwing geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Bij de sporthal is in het najaar geen onderzoek gedaan, maar op basis van de minimale geschiktheid van de bebouwing en het ontbreken van vleermuisactiviteit tijdens de uitgevoerde veldbezoeken is de kans op aanwezigheid van een paarverblijf in de sporthal met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten. De sloop van de bebouwing op de onderzoekslocatie geen overtreding van de Flora- en faunawet.

6.2 Huismussen

Beschermingsregime

De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De huismus is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en Faunawet. Hij staat ook vermeld in de Vogelrichtlijn. Bij de beoordeling van ontheffingsaanvragen voor deze soort geldt de uitgebreide toets. De huismus staat tevens als gevoelig vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004). Het functionele leefgebied moet het gehele jaar in de functies (zoals slaappleats, nestplaats, drinkplaats, stofbad) voor huismussen kunnen voorzien.

Functie van de onderzoekslocatie voor vleermuizen

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden gesteld dat de onderzoekslocatie geen essentieel onderdeel vormt van het functionele leefgebied van de huismussen. Alleen maken de dieren gebruik van de braamstruik ten westen van de onderzoekslocatie, hiervoor zijn echter voldoende alternatieven in de omgeving voorhanden. Overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van huismussen zijn niet aan de orde.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft van de gemeente Haarlem opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologisch onderzoek ter plaatse van de Martin Luther Kingschool en sporthal gelegen aan de Anna Kaulbachstraat te Haarlem in de gemeente Haarlem.

Het ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd in het kader de herontwikkeling van de onderzoekslocatie. Er wordt nieuwbouw in de vorm van woningen gerealiseerd. Ten behoeve hiervan zal de huidige bebouwing worden gesloopt.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om op de onderzoekslocatie nieuwbouw in de vorm van woningen te realiseren. Ten behoeve hiervan zal de huidige bebouwing worden gesloopt. De toekomstige inrichting van het terrein is nog niet vastgesteld.

Functie onderzoekslocatie voor vleermuizen en huismussen

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de te slopen bebouwing geen functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Daarnaast kan met voldoende zekerheid worden gesteld dat de onderzoekslocatie geen essentieel onderdeel vormt van het functionele leefgebied van huismussen.

Conclusie

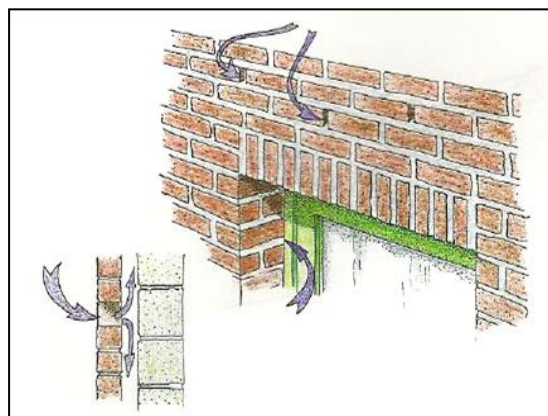
Ten aanzien van de sloopwerkzaamheden en realisatie van de plannen zijn overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen en huismussen niet aan de orde.

Vrijblijvende aanbevelingen

De huismus is op de onderzoekslocatie niet als broedvogel aangetroffen. In het ontwerp van de nieuwbouw kan wel rekening worden gehouden met de soort. Dit kan door het aanbrengen van vogelvides. De vogelvide biedt huismussen een veilige nestelplek onder de dakpannen. Het product wordt aangebracht bij de onderste rij pannen op het dak ter hoogte van de dakvoet. De vogelvide voldoet aan de eisen zoals gesteld in het Bouwbesluit. Daarnaast is het aanbrengen van dichte of groenblijvende beplanting aan te bevelen waar de huismussen in kunnen schuilen.

In het ontwerp van de nieuwbouw kan ook rekening worden gehouden met maatregelen voor vleermuizen. Spouwruidtes kunnen geschikt worden gemaakt voor vleermuizen. Dit kan worden bewerkstelligd door het aanbrengen van open stootvoegen (circa 2 cm breed) op minimaal 3 meter hoogte.

De ruimte achter en boven deze open stootvoegen (minimaal 50 bij 80 centimeter) mag niet worden opgevuld met isolatiemateriaal. De spouwruidte kan geïsoleerd worden met isolatieplaten. Daarbij dienen de platen opgeruwd te worden of middels een stevig kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 mm te bevestigen. Indien glaswol (e.d.) wordt gekozen als isolatiemateriaal wordt een dunne ruwe plaat tegen het isolatiemateriaal aangebracht, bijvoorbeeld houtwolcement. Noodzakelijk is dat er een spouwruidte (luchtsponw) van minimaal 2,5 tot 5 centimeter aanwezig blijft tussen de buitenmuur en de isolatie en dat vleermuizen houvast hebben.

Figuur 7. Voorbeeld toegang tot de luchtsponw is een eenvoudige maatregel om nieuwbouw geschikt te maken (bron: vleermuizeninfo.be).

Vleermuizen kunnen jaarrond verblijven in de spouw. In figuur 7 is een voorbeeld opgenomen van de maatregel.

De verblijfplaatsen kunnen worden gerealiseerd op de hoeken, zodat de vleermuis zich binnendoor van de ene kant naar de andere kant kan verplaatsen (meerdere microklimaten). Verder dienen de open stootvoegen onverlicht te blijven en niet worden voorzien van bijenbekjes.

Verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn ook vrij eenvoudig te realiseren door het aanbrengen van gevelbetimmeringen. Wanneer gevelbetimmering, zoals boeiborden en daklijsten niet strak op de gevel aansluiten kunnen ze onbedoeld als vleermuiskast dienen. Met latjes kunnen de betimmeringen zodanig worden bevestigd, dat een tussenruimte ontstaat van ongeveer 2,5 centimeter. De onderzijde van de betimmeringen kan dan toegang bieden tot de ruimte daarachter. Hierdoor ontstaan goede mogelijkheden voor vleermuizen om te verblijven. De voorzieningen voor vleermuizen kunnen worden gerealiseerd op circa 3 tot 5 meter hoogte op verschillende windrichtingen op donkere plekken.

Opgemerkt wordt dat vleermuizen door mensen soms als eng of vervelend kunnen worden beschouwd. Dit onderwerp wordt hierbij aangestipt omdat bij nieuwbouwprojecten vaak sprake is van nieuwe, onwetende bewoners. Gewone dwergvleermuizen zijn ongevaarlijk. In een woning knagen ze niets aan en produceren ze geen hinderlijke ontlasting. Het is een fabel dat ze in haren vliegen, door hun ultrasone echolocatie zullen ze nooit zomaar ergens tegenaan vliegen. Vleermuizen zijn juist nuttig, ze vangen grote hoeveelheden insecten weg, waaronder muggen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau. Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

Diensten

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op www.econsultancy.nl vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

Werkwijze

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

Kennis

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

Creativiteit

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtname van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

Kwaliteit

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

Opdrachtgevers

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water, geluid en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

Vestiging Limburg

Rijksweg Noord 39
6071 KS Swalmen
Tel. 0475 - 504961
Swalmen@econsultancy.nl

Vestiging Gelderland

Fabriekstraat 19c
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Doetinchem@econsultancy.nl

Vestiging Brabant

Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Boxmeer@econsultancy.nl

E-MAIL
info@
econsultancy.nl

INTERNET
econsultancy.nl

